

ENTREVISTA A MARTÍ BOADA

Doctor en ciències ambientals, geògraf i naturalista. Membre del PNUMA (Programa de les Nacions Unides per al Medi Ambient)

«Les reserves de la biosfera són un exemple del pensament global, actuant localment»

- Què significa l'etiqueta «Reserva Biosfera»?

Representa el reconeixement per part de la Unesco, dins del Programa Mab (L'Home i la Biosfera), d'una figura que reconeix uns territoris i uns paisatges representatius a escala planetària de valor destacat. És un reconeixement del valor local tot proporcionant-li un valor universal. En produir-se la declaració, el territori passa a formar part de la Xarxa Mundial de Reserves de la Biosfera. Actualment n'hi ha unes 630, distribuïdes en 120 països.

- De quina necessitat sorgeix l'existència d'aquesta categoria, en quin moment sorgeix i per què?

El model s'insereix en el concepte de desenvolupament sostenible, subscrit per les Nacions Unides a partir de l'anomenat Informe Brundtland de l'any

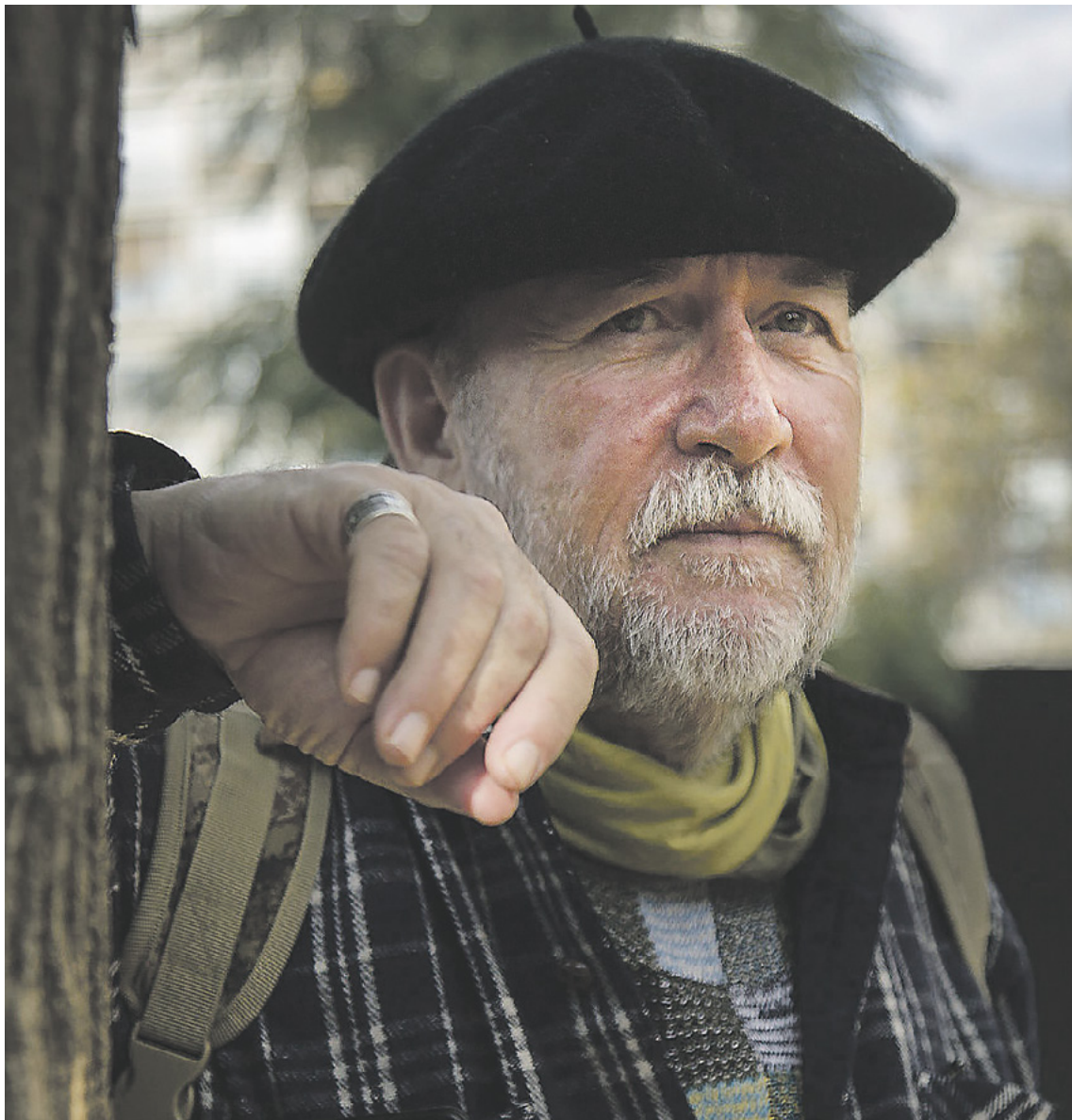
«L'objectiu és fer compatible conservació i desenvolupament»

1987, entès con aquell desenvolupament que mai ha de superar els límits dels sistemes que ens donen suport vital als humans.

Sorgeix en un context de crisi ambiental com el que caracteritza el moment civilitzatori actual, que es manifesta de diferents maneres, una d'elles molt preocupant: el canvi climàtic, que ha portat les Nacions Unides a declarar l'emergència climàtica. Les reserves de la biosfera (RB) són un escenari reconegut per desenvolupar estratègies de conservació i de desenvolupament sostenible. Són un exemple del pensament global, actuant localment. El programa MAB és una iniciativa que arrenca de l'any 1971, i les primeres RB es declaren l'any 1976.

- Què hem d'esperar d'aquest reconeixement? Quines serien les principals conseqüències en el territori?

L'objectiu principal de les RB és fer compatible conservació i desenvolupament local, amb

El professor de la UAB és un dels deu ambientòlegs més influents a Espanya.

una estratègia de sostenibilitat per criteris, a partir de la posada en valor dels paisatges locals d'importància ecològica, així com del patrimoni cultural com un component essencial de l'RB. Un criteri destacat de l'RB és el foment dels sistemes productius locals, incardinats a la formació de recursos humans i a la promoció de la investigació i el desenvolupament, sense deixar de costat la millora d'infraestructures i equipaments socials i l'augment de la dinamització i la participació. És, doncs, per al territori. Lluny de ser una figura restrictiva, és una figura animadora del desenvolupament local, amb una música de fons vinculada amb el compromís universal que requereix el moment: la sostenibilitat. Ordino, i particularment el Parc natural de la vall de Sorteny, són al meu parer un escenari perfectament ajustat als requeriments d'una

RB, atesa l'elevada categoria del seu paisatge i l'extremada biodiversitat.

- Es desprenen solucions compartides dins la xarxa mundial de reserves de la biosfera?

Les normes de l'RB no són im-

en les estratègies de conservació i de dinamització territorial de forma sostenible.

- Expliqui'ns la seva experiència en altres processos, com ara l'exemple del Montseny.

Per la meua feina he treballat

«Ordino, i en particular el Parc de Sorteny, són escenaris ajustats als requeriments RB»

positives, són essencialment regulades i avaluades pels responsables locals de l'RB i el programa MAB. La virtut remarkable és la d'estar en xarxa a escala planetària. Sense imposar-se als instruments de gestió local, representa una determinada pertinença a una xarxa internacional homologada per la Unesco, que té com a objectiu la connexió continuada d'intercanvi i de processos de millora

en diverses RB, especialment americanes. Actualment soc responsable científic de la Xarxa Mediterrània de Reserves de la Biosfera, on es coordinen unes quaranta reserves de quinze països, i visc dintre l'RB del Montseny. El meu parer podria ser una mica subjectiu, tanmateix diria que no. Globalment, el funcionament té èxit; en el cas d'Espanya, a hores d'ara n'hi ha 47, i no paren d'aug-

mentar les sollicituds de noves declaracions, amb un procés de selecció altrament no gens fàcil. En el cas d'Andorra, sense voler crear falses expectatives, personalment crec que la candidatura d'Ordino té possibilitats, atès que és un dels pocs estats europeus que encara no en té cap. Amb l'afegití positiu de la gran qualitat paisatgística i d'una dimensió històrica i fronterera excepcionals.

- Des del seu vessant artístic, quina seria la incidència de l'art en aquesta comprensió del paisatge i del medi natural?

Després de molts anys de participar en el compromís d'actuar en el camp de la conscienciació sobre les greus problemàtiques ambientals, via docència, divulgació i recerca, actualment penso que s'han d'obrir nous camins

- Aquesta mirada, des de la matèria, podria aportar més llum per trobar maneres més sostenibles d'interactuar i relacionar-se amb el medi?

Interessat amb l'art de molts anys, amb una relació personal molt propera amb l'Antoni Tàpies i amb el creatiu Perejaume, vaig iniciar una línia de divulgació a través de l'art, amb el mateix objectiu: la motivació i el compromís amb el planeta i amb el territori. Davant l'augment de la crisi i la urgència de l'acció, em vaig iniciar en el Forest Art, amb la intenció d'arribar via art on no he arribat del tot amb la docència i amb la divulgació, entenent-ho com un complement. I aquí estem. Mantinc una gran confiança en el camí de l'art, i tot i que considero que l'art en general no està passant per un bon moment com a via socialitzadora de la motivació, però tot i així hi crec.

- La seva relació i coneixement d'Andorra quan s'inicia?

Han estat més de trenta anys de vinculació amb el medi andorrà. L'any 1976 vam venir a Andorra a fer recerca, coordinada pel professor Becat, inventariant biodiversitat andorrana; més endavant vam continuar amb l'Institut d'Estudis Andorrans, actualment CENMA, liderat pel doctor Guillaumet.